

Donkse Laagten

Nieuwsbrief

Uitgave 3 – juli 2010

Geachte lezer,

Voor u ligt de derde nieuwsbrief over het Natura 2000 beheerplan voor Donkse Laagten. Deze nieuwsbrief is een uitgave van Dienst Landelijk Gebied en Staatsbosbeheer. Als lid van de klankbordgroep of stuurgroep leest u hierin meer over de stand van zaken van het beheerplan voor Donkse Laagten en Natura 2000 in het algemeen. Wij willen u met deze informatie op de hoogte houden van het proces en de stand van zaken.

Donkse Laagten is één van de 41 Natura 2000 gebieden waarvan Staatsbosbeheer meer dan 50% beheert. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft Dienst Landelijk Gebied opdracht gegeven samen met Staatsbosbeheer het wettelijk vereiste beheerplan op te stellen voor deze 41 gebieden. Dit gebeurt volgens het Europees, Rijks- en provinciaal beleid voor Natura 2000 en in open overleg met alle relevante betrokkenen, die zijn verenigd in de klankbordgroep.

Voor Donkse Laagten zijn de volgende instandhoudingsdoelen bepaald:

- behoud van omvang en kwaliteit leefgebied van de kolgans, met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 830 vogels (seizoensgemiddelde)
- behoud van omvang en kwaliteit leefgebied van de brandgans
- behoud van omvang en kwaliteit leefgebied van de kleine zwaan
- behoud van oppervlakte en kwaliteit van blauwgrasland

De toelichting op deze doelen vindt u op de website van LNV: [Gebiedsinformatie Donkse Laagten \(www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=9&id=n2k107\)](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=9&id=n2k107)

Stand van zaken beheerplan

De afgelopen tijd zijn Dienst Landelijk Gebied en Staatsbosbeheer druk bezig geweest om de puntjes op de "i" te zetten ter afronding van het concept beheerplan voor Donkse Laagten. Ten aanzien van de stikstof-analyse is nog een flinke slag te slaan (zie daarvoor verderop in de nieuwsbrief), maar wij zijn blij te melden dat de andere hoofdstukken in het beheerplan nu zo goed als af zijn. Het concept beheerplan is intern door Dienst Landelijk Gebied en Staatsbosbeheer beoordeeld en wordt nu door de bevoegde gezagen (ministerie van LNV en provincie Zuid-Holland) beoordeeld.

Het Natura 2000-beheerplan voor Donkse Laagten maakt duidelijk om welke bijzondere natuurdoelen het in dit gebied gaat. De huidige natuursituatie is in beeld gebracht. Beschreven is in welke mate de instandhoudingsdoelen reeds aanwezig zijn en hoe het ermee staat voor de toekomst. De inventarisatie en beoordeling van bestaand gebruik is uitgevoerd om in beeld te brengen welke bestaande activiteiten plaatsvinden waar geen vergunning voor nodig is. Verder zijn (beheer)maatregelen beschreven (hoe deze doelen behouden kunnen worden) en zijn er aanbevelingen gedaan ten aanzien van monitoring en onderzoek.

In het kort:

's Winters is Donkse Laagten een belangrijk gebied voor ganzen en zwanen. Gemiddeld genomen overwinteren hier ieder jaar meer dan 6000 kolganzen. Dit betekent dat meer dan 1 procent van de internationale populatie van deze vogelsoort 's winters in het gebied verblijft. Ook brandganzen en kleine zwanen komen in de winter voor in Donkse Laagten. Het belang van Donkse Laagten als overwinteringsgebied voor kolganzen, brandganzen en kleine zwanen heeft er toe geleid dat het gebied aangewezen is als Natura 2000-gebied. De sleutelfactoren voor kolgans, brandgans en kleine zwaan zijn: open landschap, rust, relatief voedselrijke situatie, kort grasland en open water. Deze zijn in voldoende mate aanwezig in Donkse Laagten.

Op een aantal locaties waar honderden jaren geleden klei verwijderd is, voor de realisatie van de boezemkade (uitstekken), komt blauwgrasland voor. Er is 0,77 ha goed ontwikkeld blauwgrasland en 3,10 ha matig ontwikkeld blauwgrasland aanwezig. Voor het behoud van de huidige blauwgraslanden en het tegengaan van een verdere achteruitgang in oppervlakte en kwaliteit is een aantal maatregelen geformuleerd.

Om te kunnen bepalen of de instandhoudingsdoelen bereikt worden en de genomen maatregelen effectief zijn, vindt monitoring en evaluatie plaats. Ten eerste vindt er monitoring plaats die inzicht moet geven in de staat van instandhouding van de soorten en habitattypen waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Ten tweede vindt er monitoring plaats ter evaluatie van de genomen maatregelen. Uit deze monitoringsgegevens moet blijken of de maatregelen het gewenste effect hebben op de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied.

Zonder de hulp van de klankbordgroepleden hadden wij niet zover kunnen komen. Uiteraard houden wij u van het vervolg op de hoogte via de nieuwsbrief en klankbordgroep-bijeenkomst(en). Allereerst zal nu met de stikstof-analyse aan de slag worden gegaan (zie hieronder), waarna een vervolg klankbordgroep-bijeenkomst wordt georganiseerd om het uiteindelijke concept met u door te spreken.

Stikstofanalyse

De bevoegde gezagen (zoals ministeries, provincies en terreinbeherende organisaties) die de Natura 2000 beheerplannen opstellen, hebben zich geschaard achter een gezamenlijke aanpak van de stikstofproblematiek in Nederland: de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Op dit moment wordt deze PAS ontwikkeld. Het voordeel van een gezamenlijke aanpak is dat hiermee willekeur wordt voorkomen; het nadeel is dat de ontwikkeling van een dergelijke landelijke aanpak meer tijd kost dan voorzien.

De PAS is een methode om het eventuele effect van stikstofdepositie op kwetsbare habitattypen (zoals in Donkse Laagten het blauwgrasland betreft) te analyseren en in kaart te brengen. Deze analyse is noodzakelijk om de juiste maatregelen te kunnen treffen die eventuele achteruitgang van deze kwetsbare natuur tegengaan.

Dienst Landelijk Gebied conformeert zich aan de PAS en draagt haar steentje bij aan de ontwikkeling ervan.

Het tempo waarin invulling kan worden gegeven aan de stikstofparagraaf in het beheerplan voor Donkse Laagten wordt bepaald door het tempo van de totstandkoming en inhoud van de PAS. In dit stadium is het nog lastig een inschatting te maken wanneer een klankbordgroepbijeenkomst voor Donkse Laagten over dit onderwerp plaats kan vinden, gezien de complexiteit van de problematiek. We houden u op de hoogte van de vorderingen.

De Programmadirectie Natura 2000 van het ministerie van LNV verstuurt met enige regelmaat nieuwsbrieven over de voortgang van de PAS. Onlangs verscheen de derde nieuwsbrief. Deze kunt u, samen met de eerste twee, vinden in de bijlagen. Verder verwijzen wij u naar de website van het Regiebureau Natura 2000 www.natura2000.nl > Kennis & Informatie > Gereedschap; waar u veel informatie kunt vinden over de (voortgang van de) PAS. Tevens vindt u daar de voorlopige PAS.

Globale planning

Hierboven heeft u al gelezen in welke fase het beheerplan voor Donkse Laagten zich nu bevindt. Gezien de complexiteit van het stikstofbeleid (PAS-aanpak) is er vooralsnog onvoldoende zicht op wanneer het gehele concept beheerplan gereed zal zijn.

De klankbordgroepleden houden we uiteraard op de hoogte van de vorderingen.

Contact

Heeft u vragen of wilt u informatie aanleveren bijvoorbeeld voor de nieuwsbrief? U kunt contact opnemen met Nienke van Hest van Dienst Landelijk Gebied: mail: n.vhest@minlnv.nl, telefoon: 030-2344182. Kijk ook eens op: www.natura2000beheerplannen.nl voor alle gebieden waar Dienst Landelijk Gebied en Staatsbosbeheer aan werken.

Nederland heeft zo'n 40.000 dieren- en plantensoorten. Voor sommige soorten is Nederland van Europees of zelfs wereldwijd belang. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Om de Europese natuur te behouden, heeft de Europese Commissie het initiatief genomen voor Natura2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland zijn dat er in totaal 162. Die zijn er vooral om die soorten en leefgebieden te beschermen waarvoor Nederland in Europees verband een belangrijke rol speelt. Ieder gebied krijgt daarvoor één of meerdere doelen ("instandhoudingsdoelen") toegewezen. Dienst Landelijk Gebied (DLG) stelt samen met Staatsbosbeheer beheerplannen op voor 41 van deze gebieden. Donkse Laagten is daar één van.